GuyAI
מבית GOOL בגרויות

סוג הבחינה: בגרות
מועד הבחינה: קיץ תשפ"א, 2021
מספר השאלון: 22262
שם התלמיד/ה: _____

היסטוריה

שאלון 22262 (אקסטרניים, בית שני)

הוראות לנבחן

א. משך הבחינה: שעה וחצי.
ב. מבנה השאלון ומפתח ההערכה: בשאלון זה פרק אחד ובו ארבע שאלות.
ענה על שתי שאלות.
מן השאלות שתבחר לענות עליהן, חובה לבחור לפחות שאלה אחת שיש בה מקור.
(2 × 50) סך הכול — 100 נקודות.
שים לב: תלמיד שאושר לו מבחן מותאם אינו חייב לבחור בשאלה שיש בה מקור.
ג. חומר עזר מותר בשימוש: אין.
ד. המלצה לחלוקת זמן: כ־40 דקות לכל שאלה.
כתוב במחברת הבחינה בלבד. רשום "טיוטה" בראש כל עמוד המשמש טיוטה.
כתיבת טיוטה בדפים שאינם במחברת הבחינה עלולה לגרום לפסילת הבחינה.
ההנחיות בשאלון זה מנוסחות בלשון זכר ומכוונות לנבחנות ולנבחנים כאחד.

בהצלחה!

השאלות

בית שני — מעם מקדש לעם הספר

ענה על שתיים מן השאלות 1-4 (לכל שאלה — 50 נקודות).
מן השאלות שתבחר לענות עליהן, חובה לבחור לפחות שאלה אחת שיש בה מקור.

1. הורדוס

(50 נקודות)

א. בין הורדוס ובין המוסדות היהודיים שררו יחסים מתוחים.
הסבר כיצד מתח זה בא לידי ביטוי ביחסים בין הורדוס לסנהדרין וביחסים בין הורדוס לכוהנים.

(20 נקודות)

ב. הסבר כיצד מפעלי הבנייה של הורדוס מעידים על היותו "מלך חסות".
בתשובתך הצג שלושה ממפעלי הבנייה של הורדוס.

(30 נקודות)

2. מקור — המרד הגדול

(50 נקודות)
(ראו בנספח: לפניך קטע מן הספר "חזון עזרא" שנכתב אחרי חורבן בית שני. בקטע המחבר מנחם אישה שבנה מת.)

א. הצג שלושה גורמים למרד הגדול. בתשובתך התייחס גם לגורמים הקשורים לשלטון הנציבים וגם לגורמים הקשורים לחברה היהודית.

(25 נקודות)

ב. לפניך קטע מן הספר "חזון עזרא" שנכתב אחרי חורבן בית שני. בקטע המחבר מנחם אישה שבנה מת.
הסבר על פי הקטע שתיים מתוצאות המרד, והצג תוצאה אחת נוספת של המרד על פי מה שלמדת.

(25 נקודות)

3. מירושלים ליבנה

(50 נקודות)

א. הצג את המרכזיות של בית המקדש בחיי העם היהודי, והסבר שתיים מן הסכנות שנשקפו לעם היהודי עם חורבן הבית בשנת 70 לספירה.

(25 נקודות)

ב. יש הטוענים כי האומה היהודית התאוששה מן החורבן בזכות פעולתם המהירה והנועזת של חכמי דור יבנה.
הסבר טענה זו, ובסס אותה על שתי דוגמאות: אחת בתחום הארגוני ואחת בתחום הדתי.

(25 נקודות)

4. מקור — מרד בר כוכבא

(50 נקודות)

(ראו בנספח: לפניך קטע מדברים שכתב ההיסטוריון הרומאי דיו קאסיוס בעקבות מרד בר כוכבא.)

א. הסבר שלושה גורמים למרד בר כוכבא, והצג שניים ממאפייני המרד.

(25 נקודות)

ב. לפניך קטע מדברים שכתב ההיסטוריון הרומאי דיו קאסיוס בעקבות מרד בר כוכבא.

הצג על פי הקטע שתי תוצאות של מרד בר כוכבא בתחומים האלה: התיישבות, כלכלה, דמוגרפיה.

על פי מה שלמדת, הסבר את ההשפעה של מרד זה בתחום המדיני.

(25 נקודות)

נכתב ונבדק על ידי צוותי GOOL בגרויות ו-GuyAI · www.guyai.co.il

נספח – המקורות

לפניך קטע מן הספר "חזון עזרא" שנכתב אחרי חורבן בית שני. בקטע המחבר מנחם אישה שבנה מת.

התפייסי בצרתה של ציון / והתנחמי בכאבה של ירושלים.
כי הנה את רואה / את מקדשנו שומם
ואת מזבחנו הרוס / ואת היכלנו חרב.
עבודתנו בטלה ושיר תהילתנו נשתתק / ורוממותנו פסקה
וכינורנו הושפל / אור מנורתנו דעך
וארון הברית נשבה / וקודשינו נטמאו
והשם הנקרא עלינו מחולל. / נכבדינו בזויים
וכוהנינו נשׂרפו / ולוויינו נשבו /
[...]
בחורינו נשתעבדו / וגיבורנו לחלשים היו.

(ספר חזון עזרא, תרגום: י' ליכט, מוסד ביאליק, 1968, עמ' 64 [חיזיון רביעי, פרק י', פסוקים כ-כב])

לפניך קטע מדברים שכתב ההיסטוריון הרומאי דיו קאסיוס בעקבות מרד בר כוכבא.

חמישים ממצודותיהם העיקריות ותשע מאות שמונים וחמישה מכפריהם החשובים ביותר [של היהודים] נחרבו. חמש מאות ושמונים אלף איש נהרגו בהתקפות ובקרבות, ואילו את מספר המתים מרעב, ממגֵפה ומאש – לא ניתן היה לברר. כתוצאה מכך התרוקנה מתושביה כמעט יהודה כולה. כפי שגם לפני המלחמה התבשרו באותות, שכן הקבר של שלמה שאותו הם מעריצים מבין הקברים המקודשים, התמוטט והתפרק מאליו, וזאבים וצבועים רבים התפרצו מיללים לעריהם. ברם, גם רומאים רבים נפלו במלחמה הזאת, לכן לא השתמש אדריאנוס בכותבו לסנאט* בפתיחה המקובלת אצל קיסרים – אם אתם ובניכם בריאים – מוטב, אני והצבא בריאים. וזה היה סוף מלחמת היהודים.

- גוף שלטוני שפעל ברומא העתיקה.

(דיו קאסיוס, תולדות הרומאים בתוך: צ' ברס, ש' ספראי, י' צפריר ומ' שטרן [עורכים], ארץ ישראל מחורבן בית שני ועד הכיבוש המוסלמי, יד יצחק בן צבי, 1982, עמ' 71)

כל הבגרויות בהיסטוריה עם פתרונות מלאים: www.guyai.co.il/bagrut/history